N°. 15 1834

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 18 Januarij.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet op het besluit van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Braband van den 21sten January 1834 (Prov. blad n°. 4,) houdende, onder toezending van een afschrift der bekendmaking en uitnoodiging van de Kommissie tot verzachting van het lot der slagtoffers van de overstroomingen in deze Provincie, te 's Hertogenbosch, vereenigd, aanschrijving tot het doen eener Kollekte aan de huizen der ingezetenen en tot het openen van inschrijvings lijsten, ter leeniging dezer rampen.

Brengen bij deze ter kennisse der ingezetenen dat op *Woensdag* den 22sten January aanstaande, eene algemeene Kollekte ten bedoelden einde binnen deze stad zal plaats hebben, en dat inmiddels ook eene lijst van inschrijving ter Stads Secretarij zal voorhanden liggen; met aanmaning op een iegelijk om daaraan naar vermogen deel te nemen en om waarvan den pligt regt te beseffen, Burgemeester en Wethouders slechts zullen hebben te verwijzen, tot voormelde bekendmaking der Kommissie, gelijk die in de Nieuwsbladen en onder anderen in de Bredasche Courant van den 9den January n°. 7 is opgenomen; als waarin de hooge nood van zoo velen, natuurgenooten en mede bewoners van dit gewest, levendig is geschetst en aangewezen, en waarvan het bestuur zich vleit, dat de ingezetenen ook nu verder van hunnen geest van mededeelzaamheid, ruimschoots zullen doen blijken.

BREDA, den 16den Januarij 1834.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad;
H. W. SCHAUIKES.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet op art. 1 van Z. M. besluit van den 17den October 1820 (Staatsblad N°. 1.)

Brengen bij deze ter kennisse der Patentpligtige Ingezetenen, dat de ingevolde Patenten over het jaar loopende van 1 Mei 1833 tot ultimo April 1834, op hun van het Kollegie van Zetters zijn ontvangen; met aanmaning op de belanghebbenden, om dezelve ten spoedigste en uiterlijk binnen *deze maand*, ten Stads Secretarij, op de gewone uren te komen afhalen, en daarbij het aanslag biljet of kwitantie ter bespoediging der opzoeking te vertoonen.

BREDA, den 15den Januarij 1834.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — De belgische afgevaardigden hebben gisteren, onder het presidium van een der thans tegenwoordige vice-presidenten, den heer *Dubus*, de artikelen van het budget van de buitenlandsche zaken afgehandeld; thans ligt dat van marine aan de beurt en daarna die van de finantien en van de schuld.

— De heer *Roikem* is van zijn togt naar Luik nog niet teruggekomen; ook had men te Brussel heden morgen nog geen berigt van den uitslag der zitting van den stedelijken raad aldaar, op Dingsdag ll. gehouden, omtrent de vraag of men al dan niet tot de benoeming van eenen nieuwen schepen, ter vervanging van den heer *Dejaer-Bourdon*, zoude overgaan.

— De kapitein *Beaulieu*, tot secretaris der belgische legatie te Berlijn benoemd, wien men ten onregte reeds voor eenige dagen derwaarts op reis gezegd had, is thans werkelijk naar zijnen post afgereisd; te Brussel dicht men dat de generaal *Goblet* hem spoedig, in hoedanigheid van belgisch gezant aan het pruisisch hof, zoude volgen.

— De president van de gentsche deputatie uit het stedelijk bestuur, om aan vorst *Leopold* den nood der katoenfabrieken voor te houden, de heer *van Crombrugghe*, is te Brussel ernstig ongesteld geworden, zijn toestand is echter sedert weder verbeterd. — Naar den *Messager* meldt, liep het gerucht te Gent, dat de onderhandelingen tusschen het bestuur, de burgerlijke baak en de fabrikanten over eene op te rigten handelmaatschappij, afgebroken waren.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 94⅜; Bruts. 67¾; Sp. perpet. 56½, 58⅝, 57¼; 4 pCt. 46, 45½; 3 pCt. 38; Uitgest. ff., ¼; Sibil. 91¼; Rom. L. 91⅛, ¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Januarij.

De discussie over het ontwerp van wet, betreffende de organisatie van het departementaal en stedelijk bestuur van Parijs, die sedert de revolutie van Julij steeds onafgedaan bleef, omdat men huiverig was aan de bevolking der hoofdstad een regt van verkiezing in handen te stellen, heeft gisteren en heden de kamer van afgevaardigden bezig gehouden, en is met zeer veel gemaatigdheid gevoerd. De oppositie het beginsel, dat iedere gemeente haar bestuur zelve behoorde, ook door het gouvernement aangenomen ziende, heeft zich vergenoegd met eenige minder belangrijke wijzigingen, zoo ten aanzien van het getal der leden van den raad, als van dat der kiezers voor te stellen, welke amendementen echter meest alle door de meerderheid zijn verworpen. Wellig is het belangrijkste dezer beraadslaging, dat, terwijl de kamer van alle zijden door petitien, tot eene onbepaalde uitbreiding van het verkiezings-regt, als 't ware wordt overstroomd, de oppositie het zelfs niet gemaagd heeft op de invoering van dit stelsel in de hoofdstad aan te dringen, en de kamer, zonder acht te slaan op eenige meer beperkte voorgestelde wijzigingen, aan de algemeene thans vigeerende beginselen heeft vastgehouden, en bijzonderlijk de toelating der officieren en onder-officieren van de nationale garde heeft geweigerd. Men kan daaruit opmaken, dat de bedoelde petitien, althans in de tegenwoordige zitting, weinig ingang zullen vinden, en dat ook de afgevaardigden derzelver inhoud niet in overeenstemming achten met de bedoeling hunner lastgevers, aan wier goedkeuring hen bij de aanstaande verkiezingen zoo veel is gelegen.

In de zitting van gisteren zijn voorts nog ter tafel gebragt, een ontwerp van wet, om in de uitvoering te voorzien van het traktaat, met de vereenigde staten van Noord-Amerika gesloten, waarbij Frankrijk zich tot eene schadevergoeding van 25 millioen franken heeft verbonden; een ander ontwerp, houdende de organisatie van den generalen staf, welke, behalve de officieren van minderen rang, zoude bestaan uit twaalf maarschalken, honderd luitenant-generaals, en 200 generaals-majoor; een derde ontwerp, om aan de weduwen van den maarschalk *Jourdan*, en van de generaals *Damesme*, *Desaix* en *Gerard* eene jaarwedde toe te leggen, en eindelijk het voorstel tot afschaffing van den burgerlijken dood.

— De minister van buitenlandsche zaken is heden in de kamer van afgevaardigden tegenwoordig geweest, en heeft daardoor aan alle geruchten omtrent zijn ontslag een einde gemaakt.

— De berigten van de Spaansche grenzen, vermelden, dat een courrier, die den 6den dezer Madrid verliet, tusschen Tolosa en Iran talrijke benden insurgenten had ontmoet, die hem, in weerwil eener bedekking van 200 man, welkene hadden kunnen vallen, noodzaakten bij slechts met moeite het Fransch grondgebied had bereikt.

De minister van justitie, *Gonzales*, zoude door de koningin-regentes ontslagen zijn en het bestuur van dit departement bij voorraad aan den heer *de Zea Bermudez* zijn opgedragen.

— De deputatie uit Katalonien had, naar men zegt, een ontwijkend antwoord bekomen, en er zou dadelijk bevel zijn gegeven om den generaal *Llander* in hechtenis te nemen; welk bevel echter moeijelijk te volvoeren zal zijn.

De generaal *Lorenzo* is met het korps dat onder zijne bevelen staat naar Pampelune gerukken. Beide partijen schijnen in Navarre hare krachten te verzamelen, omdat men aldaar eene beslissende ontmoeting verwacht.

Ter beurze verspreidde zich heden het gerucht, dat de heer *Aguado*, als kassier van het Spaansch gouvernement, door het huis van *Louis Pietra* vervangen was.

— Heden (14 *Januarij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 104,75; op tijd 104,80; 3 pCt. kont. 75,25; op tijd 75,30; Nap. kont. kost. 91,10; op tijd 91,15; Sp. perpet. kont. en op tijd 60½; 3 pCt. kont. 37¾; op tijd 38.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 17den Januarij.

Door een Russisch courrier is te 's Hage gisteren de tijding aangebragt van de gelukkige aankomst te St. Petersburg, op den 30sten dezer, van HH. KK. HH. den Prins en den Erfprins van *Oranje*. HH. KK. HH. te Strelna nachtverblijf gehouden hebbende, waren des morgens vroeg van daar naar St. Petersburg gereden, en hadden het genoegen gehad te halver weg Z. M. den keizer van Rusland te ontmoeten, welke Hen met den grootsten ingenomenheid was te gemoet gereden. Gemelde courrier heeft de reis in zeven dagen afgelegd.

Te 's Hage is ook nog aangekomen een kabinets-courrier van *Z. M.*, komende van Weenen, met depeches van [illegible] den heer *Verstolk van Soelen*.

— Volgens berigten uit Keulen van den 14den dezer, stond de Rhijn op dien dag aan de peilschaal aldaar, 16 voet 5 duim, en was dus sedert den vorigen dag wederom 10 duim gevallen.

De daling van het water langs onze hoofdrivieren gaat geregeld en toenemend voort, zijnde de waterstand op de voornaamste punten, onder de dijksruinen als volgt: te Hulhuizen 2,72 Ned. el, zijnde in de 24 uren gevallen 0,25; te Pannerden 2,68, gevallen 0,23; te Arnhem 1,30, gevallen 0,25; te Westervoort 1,60, gevallen 0,21; te Grebbe 1,80, gevallen 0,17; te Schalkwijk 1,64, gevallen 0,12; te Vreeswijk 1,81, gevallen 0,11; te Grave 1,69, gevallen 0,16; te Heusden 1,85, gevallen 0,17; te Woudrichem 2,27, gevallen 0,20; te Gorinchem 2,54, gevallen 0,22.

— Uit den Briel wordt gemeld, dat de schelpenrug, welke zich in het najaar op de Zuidbank van de Maas had gezet, door de jongste stormen geheel is weg geschuurd, zoodat schepen, 10 tot 11 voet diep gaande, bij laag tij, zonder het minste gevaar daar thans kunnen passeren.

— Volgens berigten van Texel is Zr. Ms. korvet *Hippomenes*, kapit. luit. *Willinck*, woensdag, 15 dezer, aldaar gearriveerd, komende van *Curaçao*.

— Het heeft Z. M. behaagd, om, beschikkende op een advis van de hoofdcommissie tot de zaken der Israëliten, te gelasten, dat de ambtenaren van den burgerlijken stand voortaan geen verlof tot eene vroegere begraving, dan bij de bestaande verordeningen is bepaald, zullen mogen verleenen, ten zij op eene verklaring van een geneesheer, of, bij gebreke van dien, van eenen heelmeester, waarbij dezelve betuigt, dat de onverwijlde ter aarde bestelling van het lijk, in het belang der maatschappij en uit hoofde van den aard der ziekte (welke in de verklaring zal moeten uitgedrukt zijn), gebiedende vereischt wordt, en dat alzoo de vertraging nadeelig zou kunnen zijn voor de gezondheid der ingezetenen.

— Uit Bergen-op-Zoom wordt ons gemeld, dat, de policie dier vesting, in den avond van 30 December jl., onderrigt geworden zijnde, dat er in den loop van dien dag, vervalschte coupons (werkelijke schuld), waarvan het kapitaal en de interest bijkans onzigtbaar waren vermeerderd, aldaar waren verkocht geworden, het den heer *E. Smitshuyzen*, kommissaris-speciaal van politie dier vesting, door zijnen onvermoeiden ijver en zijn beleid, is mogen gelukken, om, met zijne onderhoorige ambtenaren, in den daaropvolgenden nacht, niet alleen achter het geheim dezer vervalsching te komen, maar zich ook dadelijk meester te maken zoo van den verkooper als vermoedelijken vervalscher derzelve coupons, met de bij hen bevondene instrumenten, ingredienten en nog verscheidene ongelooge gevene vervalschte coupons, kontanten en andere voorwerpen.

— Het Pruissich schip, *de Vrouw Elizabeth*, kapit. *J. G. Wilsen*, 't welk, met 158 uitgewekene poolsche militairen aan boord, van Dantzig naar de Vereenigde Staten zich op reis bevond, is den 7den dezer met zware schade te Havre binnen geloopen. Eerst na drie weken denkt de kapitein gereed te zijn, zijne reis voort te zetten.

— Officiele opgaven houden, dat gedurende het jaar 1833 binnen Pruissens hoofdstad zijn geboren 9,341 kinderen, en overleden 7,940 personen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 13den Januarij.

Den 6 dezer is de graaf *von Alvensleben*, als Pruissische gevolmagtigde, geheel alleen, en niet, gelijk vroeger gemeld was, vergezeld van den heer *von Bulow*, Dresden doorgereisd, om zich naar het congres van Weenen te begeven. Hij zal aldaar zoo lang verblijven, tot dat de heer *Ancillon* zonder gevaar de reis aanvangen kan.

— HH. HH. de erfgroot-hertog en erfgroot-hertogin van Hessen-Darmstadt hebben den 10den, onder het luiden der klokken, het gebulder van het geschut en het gejuich eener talrijke menigte, in den besten welstand, na de voltrekking van hun doorluchtig huwelijk, hunne zegevierende intrede te Darmstadt gedaan. Bij hoogstderzelver vertrek uit München werden zij door Hunne Majesteiten, den Koning en Koningin, de Prinsen en Prinsessen, de hofstaten en eene overgroote menigte inwoners uitgeleide gedaan, waarna dezelve door een detachement kurassiers tot aan de grenzen gebragt werden.

— De acht-en-dertig eerste onderteekenaars van het Rijn-Beyersche protest tegen de bondsbesluiten van den 28sten Junij 1832, waren, met uitzondering van den burgemeester *Muller*, van Gerhardsbrunn, door de correctionele regtbank te Kaiserslautern, in Augustus 1833, tot eene gevangenisstraf van eene maand veroordeeld. Tegen dit vonnis werd, zoowel door de veroordeelden, als door het openbaar ministerie, hetwelk eene gevangenisstraf van 2 jaren had geëischt, geappelleerd. Het hof van appel heeft nu den 3den Januarij uitspraak gedaan en al de beschuldigden vrijgesproken, en wel op grond, dat genoemd protest slechts eene regtskundige en op zich-zelve niet strafbare beoordeeling van de bondsbesluiten behelsde. Volgens gerechten, zou het openbaar ministerie zich tegen dit vonnis in cassatie willen voorzien.

— In Bohemen heeft, in den nacht van den 18den op den 19den December een verschrikkelijke storm gewoed. In de heerlijkheid Reichenberg, zijn meer dan 15,000 boomen ontworteld. Men wil ook eene aardbeving gevoeld en een onderaardsch gerucht, naar dat van den donder gelijkende, gehoord hebben.

— Uit Triest wordt gemeld, dat ook aldaar den 27sten december ll. een schrikkelijke orkaan heeft gewoed, waar door niet minder dan 15 schepen op de reede zijn verongelukt en meest alle overige aanmerkelijke schade hebben bekomen. Ook een groot aantal schuiten of booten werden verbrijzeld of in den afgrond der zee geslingerd; de woede der waters hield drie uren aan.

— Te Weenen waren den 7den dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 94⅞; 4 pCt. 84¼; Loten 205; Partialen 134 ⅞; Bankact. 1287½.

ENGELAND.

LONDEN, den 15den Januarij.

De Nederlandsche zaakgelastigde, de heer *W. G. Dedel*, die eenen geruimen tijd in 't midden zijner betrekkingen doorbragt, wordt tegen den 20sten alhier terug gewacht.

Sints twee dagen is alhier het gerucht in omloop, dat het Engelsche ministerie ernstig op eene gewapende tusschenkomst in de Portugesche zaken zoude bedacht zijn. Volgens sommigen gaf daartoe aanleiding een dringend verzoek van dom *Pedro*, volgens anderen eene overeenkomst met het Fransch en Spaansch gouvernement, en zoude alsdan eene der eerste voorwaarden dier tusschenkomst wezen, dat beide broeders zoodra mogelijk Portugal moesten verlaten.

— Het vertrek van den nieuw benoemden gezant te Lissabon, lord *Howard de Walden*, is, naar men verneemt, onbepaald verschoven.

— De beraadslagingen der Fransche kamer van afgevaardigden over de buitenlandsche aangelegenheden, geven onze dagbladen, ook de ministeriele, wederom ruime stof, om zich over de Oostersche kwestie te verklaren, en eenen gemeenschappelijken strijd tegen Rusland te prediken. De laatste berigten achter van Konstantinopel, vermelden dat de beide vloten den Archipel zullen verlaten, overtuigen een ieder, dat men noch te Parijs, noch alhier oorlogzuchtige gevoelens is toegedaan. Nog is de openbare aandacht gevestigd op de benoeming van eenen nieuwen gezant bij het Hof van St. Petersburg, alwaar men geweigerd zoude hebben sir *Stratford Canning* in die hoedanigheid te ontvangen. De tegenwoordige secretaris voor de binnenlandsche zaken, lord *Melbourne*, zoude bij de te verwachten keuze allereerst in aanmerking komen.

— De ministers hebben eergisteren eene zeer langdurigen kabinetsraad gehouden, welke op nieuw tot geruchten eener aanstaande wijziging in het bestuur aanleiding gaf.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: de 3 pCt. gecons. 89⅝; Holl. werk. schuld 5 pCt. 95⅛; 2½ pCt. 49⅞.

Ten gevolge der bovenstaande geruchten ondergingen de Portugesche schuld-brieven eene merkbare rijzing; worden verhandeld tot 57¼.

Vaderlandsche Belangen.

Over bovenstaand onderwerp zijn bij de Gebroeders [illegible], Boekhandelaars te Amsterdam (1), eenige *Gemeenzame Brieven* in het licht gekomen, welke, volgens des schrijvers gezegde in de voorrede, niet alleen zijne, maar ook de denkbeelden van vele regtschapene en kundige mannen bevatten. Wij zijn reeds vroeger in de gelegenheid geweest over dit geschrift te spreken, dat, naar ons inzien, vele goede – doch zoo als het met de meeste oordeelvellingen over soortgelijke onderwerpen gaat – vele dwalende begrippen en denkbeelden ontwikkelt. Op den voorgrond willen wij echter het goede stellen, en ook daarom kunnen wij deze *Brieven*, in vele opzigten, belangrijk noemen.

In den eersten brief draagt de schrijver zijne politieke geloofsbelijdenis voor, daartoe tot onderwerp kiezende, de *opvoeding* en *verlichting*, dewijl, volgens des schrijvers gevoelen, de denkbeelden daaromtrent de grondslagen moeten uitmaken, van den te vellen oordeel over de belangen, die het voorwerp zijner bespiegelingen zullen uitmaken.

In de eerste plaats bestrijdt de schrijver het tegenwoordig stelsel van opvoeding, dat, naar zijn inzien, alleen voor eene oppervlakkige geestbeschaving is ingerigt, en waarbij het hart onaangeroerd blijft,

(1) 1833. In-8°, gr. 136 bladzijden, prijs ƒ 1,50.

Daarbij toont hij het verkeerde aan der algemeen heerschende zucht om nieuwe, steeds meer en meer verkortende, leer-methodes te zoeken en in te voeren, waardoor de kinderen het leeren gemakkelijk gemaakt, en waardoor zij reeds vroegtijdig aan een lui en vadsig leven gewend worden, waardoor zij alles even gemakkelijk bevatten willen, en waardoor zij ook in het vervolg over de diepzinnigste zaken niet dan oppervlakkig leeren oordeelen. In het eerste gedeelte van ons 3de artikel, *Blikken in de Toekomst*, hebben wij over de vroege rijpheid der tegenwoordige jeugd reeds ons gevoelen, in het voorbijgaan, aangestipt, en kunnen wij met vele der in deze *Gemeenzame Brieven* voorgedragene punten instemmen; doch het zij verre van ons, dat wij de kwade gevolgen dezer vroege rijpheid alleen en uitsluitend aan de leer-methodes toeschrijven; vooral willen wij dit niet algemeen genomen hebben, daar toch in ons vaderland, bij de thans aangenomene leerwijze, geenszins de ontwikkeling van zedelijke beginselen of de opvoeding van het hart, vergeten wordt. Daarin heeft zelfs tegenwoordig het lager onderwijs boven dat van vroegere tijden een merkbaar voorregt; de scholen *tot nut van het algemeen*, en de volksleer- en schoolboeken, door die maatschappij uitgegeven, hebben de eerste zedelijke opvoeding oneindig verbeterd. De zaden van deugd, vaderlandsliefde en godsdienstzin worden doelmatig en genoegzaam in de gemoederen der jeugd gestrooid, doch aan de *verdere* ontwikkeling der eerste spranken dezer hoofddeugden hapert het. Het gebrek eener te vroege rijpheid vooral, zoeke men niet zoo zeer in de leer-methodes, maar veeleer in de voortingenomenheid der genen, die geroepen zijn, om over de ontwikkelde zaden te oordeelen; in een woord: in de *gemakkelijke examina's*. Deze hebben ons meer en meer van de meerdere degelijkheid van vroegere tijden verwijderd. Want als de tegenwoordige leer-methodes sneller doen leeren - zoo als de schrijver dan ook bekent - dan moeten zij, in eenen gegevenen tijd, ook *meer* doen leeren, meer kennis verspreiden, dan men in vorigen tijd gedurende de leerjaren konde opzamelen. Waren nu de examina's in dezelfde rede ook moeijelijker geworden, dan hadden velen, welke nu, - uitgelokt door de gemakkelijker wijze om tot de bevattelijkheid te spreken en te werken, door de vereenvoudiging der te leveren bewijzen van bekwaamheid, - uit den kring treden, waarin geboorte of betrekkingen hen geplaatst had, zich aan het spreekwoord gehouden, *ne sutor ultra crepidam;* en waren dan voorzeker eene menigte halfgeleerden en ambtenjagers minder, en menig ijverig handwerkman in onze maatschappelijke zamenleving meerder geteld geworden.

Hoezeer wij nu ook met den schrijver omtrent de oorzaken verschillen, beamen wij echter met hem de gevolgen der valsche beschaving, die zoodoende wordt voortgebragt. Wij stemmen ook met den schrijver in, dat de werken van *Voltaire* en andere nieuwe fransche wijsgeeren hebben medegewerkt, om eene menigte verkeerde begrippen te verspreiden, en de zoogenaamde halfgeleerdheid hebben bevorderd, alhoewel wij wel gewenscht hadden, dat de schrijver met deze zijne gevoelens, zoo als over het geheel consequenter ware gebleven, dewijl hij, eenige bladzijden verder, daaraan eenen geheel anderen glimp geeft. Voor dat wij van dit onderwerp afstappen, moeten wij nog als een bewijs voor de goede opvoeding van de harten onzer tegenwoordige jeugd, bijhalen, de laatste dagen van 1830, toen wij haar, gloeijende van vaderlands- en vorstenliefde, te wapen zagen snellen, ter verdediging van de vaderlandsche grenzen, ter verdediging van vrijheid en regt.

Het tweede gedeelte van dezen brief beaamt gematigde democratische begrippen, waarmede wij ons zouden kunnen vereenigen, wanneer de ondervinding ons niet leerde, dat, hoe bezadigd en verlicht het tegenwoordig Nederlandsch geslacht ook is, het steeds gevaarlijk is die begrippen vooral in overhaaste uitvoering te brengen. Soortgelijke bespiegelingen, blijven theorien, blijven, voor als nog, zoone wenschen, welker verwezenlijking wij aan den tijd moeten overlaten, juist omdat de ervaring meer en meer leert dat men ze niet dwingen kan.

De tweede brief handelt over den invloed, welke de vereeniging van België met Nederland op ons nationaal volkskarakter heeft uitgeoefend en bevat tevens een betoog, dat de tegenwoordige gebeurtenissen en de daaruit noodzakelijk voortvloeijende scheiding van het Zuidelijke en Noordelijke Nederland den weldadigsten invloed zullen uitoefenen op ons geheel volksbestaan, zoo ten opzigte van ons karakter en van onze zeden, als van onze taal en letterkunde.

Over dit onderwerp hebben wij reeds te dikwerf onze meening gezegd, dat wij, en voorzeker onze lezeren insgelijks, het voor overbodig houden hierbij stil te staan. Het zij derhalve genoeg gezegd, dat wij op vele dezer punten met den schrijver ten gelijk van gevoelen verschillen.

De derde brief is als het ware een uitvloeisel of vervolg des eersten briefs. De schrijver oppert daarin zijne twijfeling, omtrent de verwezenlijking zijner vroeger voorgedragene theorien. Hij legt daarbij zijne vrees aan den dag, dat onze zeden reeds te verbasterd zouden zijn, om tot onze vorige nationaliteit terug te keeren. Een ieder, zegt hij, is uit zijnen kring getreden. Ieder jaagt naar rijkdom, weelde, een gemakkelijk leven en naar ambten; terwijl hij tevens de omslagtigheid en de kostbaarheid der verschillende takken van bestuur beschouwd als eene vrucht van den verderfelijken geest der eeuw, en als eene stijving en aanmoediging der boven opgenoemde gebreken.

Hoeveel waars wij ook in die ontwikkelde denkbeelden opgesloten vinden, geloven wij echter, dat de schrijver te overdrevene denkbeelden voedt, van de meerdere volmaaktheid der vroegere tijden. Eilieve laten wij toch de spreuk *sera est nunquam via ad bonos mores* niet vergeten, en bedenken, dat het voorgeslacht ook gebreken had, die het nageslacht heeft leeren ontwijken. De schrijver heeft echter de hand op eene wonde gelegd, welker genezing vele, ja zeer vele verbeteringen zoude aanbrengen, en waardoor de ambtenjagt en de halfgeleerdheid, in een woord, vele gebreken, welke ook wij hierboven aangeduid hebben, *afgepaald* en verholpen zouden worden; namelijk, dat het gouvernement, *alleen en uitsluitend*, *dan verdiensten* voortegten moest toekennen. Nu: *tandem fit surculus arbor;* ook deze hoop geven wij niet op.

Wij zouden dit verslag te lang moeten rekken, wanneer wij op alle de bijzondere punten, welke deze brief nog bevat, naar onze overtuiging zouden antwoorden. Wij zullen dezelve daarom slechts kortelijk opnoemen, om een denkbeeld van den inhoud te geven.

De schrijver is tegen de *centralisatie* van het bestuur. Daarin zien wij eenheid en kracht, doch ook opofferingen der belangen van sommige minder invloed hebbende gewesten van het rijk. Of nu de voordeelen, welke dit stelsel aanbiedt, een overwigt boven derzelver nadeelen behouden, is een vraagpunt, welks behandeling een meer diepzinnig onderzoek vordert, dan de schrijver daaraan gewijd heeft, en ons hier vrij staat. Ook zoude ons oordeel, over des schrijvers denkbeelden omtrent den staat onzer *finantien*, de *vrijheid van den handel*, en onze *kolonien*, zich niet binnen den beperkten kring van dit verslag kunnen bepalen, vooral wanneer wij dezen in verband wilden beschouwen met hetgeen de schrijver over den landbouw zegt, en waarin wij het (in het laatste namelijk) volkomen met hem zijn.

De vierde en laatste brief is geheel aan het hooger onderwijs toegewijd. Grootendeels hebben wij daarover reeds onze meening gezegd in het begin van dit verslag, en naar ons inzien bevat deze brief de meest degelijke punten van ernstige overdenking. Met regt prijst hij daarin eene meerdere bearbeiding van de oude letterkunde aan, (welke aanprijzing trouwens moeijelijk is overeen te brengen met het stelsel, dat de verpligte bijwoning der akademische lessen als een nutteloos voorschrift moet worden geweerd) doch gispt, naar ons inzien, te veel de zoogenaamde *exacte wetenschappen*, deze toch leiden geenszins tot oppervlakkigheid, dewijl geene wetenschap het verstand en het oordeel meer scherpt, dan die, welker naam reeds alles degelijks uitdrukt.

De door ons gedane opmerkingen nemen echter niets van het verdienstelijke van dit werkje weg, met welker bewerking de schrijver zich eene taak schijnt te hebben opgelegd, bestrijding namelijk van den geest der eeuw. Dit is op zich zelf genomen reeds eene verdienstelijke; dwaalt men nu in de aangifte der middelen, ter bestrijding van dezen geest - zoo als wij ons overtuigd houden dat de schrijver in vele opzigten doet, - dan mag men, vooral wanneer het een werk van overtuiging, en niet van partijzucht is, te regt de spreuk inroepen: *Hony soit qui mal y pense.* Het werkje is en blijft lezenswaardig, omdat wij het voor zeer geschikt houden, om verschillende meeningen tegen elkander te doen botsen, waaruit het licht kan voortkomen.

Bij de Kommissie tot verzachting van het lot der slagtoffers van de overstroomingen in Noord-Braband, zijn bereids ontvangen, de volgende bijdragen en giften:

Van het provinciaal gouvernement van Noord-Braband.	. .	ƒ 600-00.
Van den heer mr. *P. S. van Son*, namens I. V. B. te 's Hertogenbosch	-	5-00.
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	L.	- 13-00.
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	T.	- 10-00.
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	L.	- 2-00.
,, ,, ,, *F. C. Gordon*, ,,	WB.	- 10-00.
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	PV.	- 5-00.
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	VDHV.	- 5-20.
,, ,, ,, *P. H. van Peneha*, namens	NN.	- 13-00.
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,,	MV. uit Amsterdam, een bankbiljet, n°. 7410.	- 200-00.

Van denzelven, namens E. J. K. te Amsterdam, een kansbiljet nº. 256. . . . . ƒ 25-00.
Van jhr. *W. H. van Thye Hennes*, van een onbekende . . . - 10-00.
Van den heer *J. Meys*, namens N. N. te 's Hertogenbosch. . . - 10-00.
Van denzelven, namens N. N. te 's Bosch. . . . . - 2 60.
" " " " N. N. " " . . . . - 10-00.
" " " " den heer *van Munster*, te 's Hertogenbosch. - 10-00.
Van den heer *P. A. van Ryckevorsel*, eene coupon uit Dordrecht ontvangen. . . . . - 12-37½.
Van den heer *F. van Lanschot*, namens N. N. voor de ongelukkigen te Orthen. . . . . - 2 00.
Van denzelven, namens A. L. P. te Grave, voor Oyen, Lithoyen, Lith, Alem, Maren en Kessel, eene Spaansche coupon. . . . - 12-50.
Met het volgende versje:

Ieder in zijn kring,
Hoe beperkt hij ook schijn,
Is als mensch verpligt,
Zijn 's naasten in den nood,
Behulpzaam te zijn.

Van denzelven, namens J. B. M., te 's Bosch. . . . ƒ 27-50.
" " " A. V. R., " " . . . . - 25-00.
" " " P. " " . . . . - 5 00.
" " uit Amsterdam, van N. N. . . . . - 25 00.
" " " " W. en E. . . . - 25-00.
" " " " N. N. . . . - 100-00.
" " " " N. N., een bankbiljet, nº. 342. - 100-00.
" " " " N. N., een coupon verschenen schuld . . . . . ƒ 12-37½.
nº. 2850, een coupon, 3 steden Amerika. . . . - 25-00.
nº. 667, twee idem, ieder van ƒ 25-00, op Moria Kanaal, van julij 1833 en januarij 1834. . . . - 50 00.
- 87-37½.
Van den heer *P. M. van Meurs*, uit Bergen-op-Zoom, een coupon no. 3256. . . . . - 5 00.
Van den heer *H. de Wijs*, namens D. W. te Boxtel . . . - 33-00.
Van denzelven, namens V. W. V. S. te S., twee Russische coupons nr. 2840 en 2845, te samen. . . . . - 100.00.
Van den heer *H. C. Gondes*, namens S. V. H. W. R. te 's Hertogenbosch. . . . . - 10 00.
Van den heer *P. A. van Ryckevorsel*, namens N. N. uit Amsterdam, in 5 bankbriefjes. . . . . - 250 00.
Van denzelven, namens N. N. te Rotterdam, . . . - 100 00.
" " " " N. N. " " . . . - 25 00.
Van den heer *F. van Lanschot*, namens B voor eenige vrienden uit Rotterdam . . . . . - 225-87½.
Van denzelven, namens N. N. uit Amsterdam. . . . - 100-00.

Meetspreis der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 16den Januarij.*

Namen der Fondsen.	pCt.	Hoogste koers.	Laagste koers.	Slot koers.	Namen der Fondsen.	pCt.	Hoogste koers.	Laagste koers.	Slot koers.
Werkel. schuld	2½	49⅛		49⅛	Cert. dito 1831	5	92⅞	93⅛	92⅞
Dito dito	5	94⅛	94¼	94⅜	Obl. te London	5	95¼		
Uitgestelde dito					Certif. te Hamb.	5			
Kasbill. dito		217	215	217	Inschrijv. Assig.	6	67⅜		
Amort. Syndic.	4	88⅜	88⅛	88⅛	Certificat. dito	6	67⅝		
Dito dito	3	71⅛	71⅛	71⅛	POLEN.				
Schatkistbiljet	6	104½			Aand. Loot fl. 500				
Oorlogslasten	5	100⅛			PAUSCHAL.				
Lening 1831	6	103⅝			Dito dito R. 50		94⅛		
Handel-Maats.	4	98			OOSTENRIJK.				
FRANKRIJK.					Dito dito ƒ 100				
Inscr. Obligat.	3	75⅝			Dito dito ƒ 250				
ENGELAND.					Metalliek	5	93½		
Dito per 12 Aug.	3				Dito Lond. gen.	5	93⅜		
SPANJE.					Dito				
Certificat. Amst.	5	58	58⅛	58⅛	Oblig. *Goll & C.*	5	97		
Dito ƒ 1000	3	38	38½	38¼	Dito	4	82⅝		
Uitsg. 3 pc. Sch.	5	11⅛			Cert. Stadsh. dit.	2½			
Cert. Bons Lond.	5	17⅝	18	17⅛	Ween. Bankact.	3	1500		
NAPELS.					DENEMARKEN.				
Certificat.	5	86			Leening te Lond.	5			
Dito *Falck & C.*	5	87			BRAZILIEN.				
Leen. Lond. *R.*	5				Dito *Rotschild*	5	68¼		
RUSLAND.					GRIEKSCHE.				
Obl. *Hope* 1822	5	101⅜	102	101⅝	Dito te London	5			
Dito dito 1822	5	101⅞	102	102					

*** Getrouwd:

BARON G. A. G. VAN DER DUYN,
Ritmeester bij het Regement Lichte Dragonders No. 4.
EN
L. M. E. SASSEN.

's HERTOGENBOSCH, den 16. Januarij 1834.

*** Getrouwd:

CORNELIS JOHANNES JANSEN.
MET
JOSEPHINA MARTINA ANNA DAMS.

TILBURG, den 16. Januarij 1834.
Dienende voor algemeene kennisgeving.

*** Mijne geliefde Huisvrouw H. C. LAATS, verloste heden door Gods goedheid alhier voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON.

BREDA, P. H. CLEMENTZ.
den 15. Januarij 1834.

*** Wordt gevraagd eene WINKELDOCHTER, in eene voorname Plaats in deze Provincie, in eene Affaire van Wollen en Katoenen Manufacturen, kunnende goed schrijven en rekenen, voorzien van goede Getuigschriften en van den Roomsch-Katholijken Godsdienst; nadere informatien te bekomen bij de Uitgevers dezer.

*** De Notaris DE BIE zal, op Maandag den 20sten Januarij 1834, 's morgens *tien uren*, op *Dassenstede* onder *Gastel*, kanton *Oudenbosch*, even achter de R. K. Pastorij, tegen den Grooten Weg, omtrent ¼ uur gaans afstand van de Haven van *Stampersgat*, in het openbaar tot verkooping aanbieden:

Een EIKEN BOOM tot een Molen-as en 5 à 6 dito BORSTEN, en nog 130 koopen EIKEN BOOMEN, dik 1½ tot 2 ellen en lang van 9 à 11 ellen, te zamen 170 Boomen, nog 10 BUEKEN BOOMEN, dik 2 à 3 ellen, lang 6 à 7 ellen, met eenen LINDEN BOOM, dik 2 ellen en lang 9 ellen.

STOOMPACKET-VAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en LONDEN.
In Dienst der General Post-office London,
voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company te *London*, in bovengemelde Haven, vertrekken geregeld van *Rotterdam*, *Hellevoetsluis*, *Brielle* en *Schiedam*, naar gelang van tijding of andere verhinderingen, iederen Woensdag en Zaterdag.

De Riviervaart niet gestroomd zijnde, is het vertrek van *Rotterdam* bepaald op:

Woensdag den 22. Januarij, des morgens ten 8 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten, W. SMITH & COMP. en P. M. VAN ES.

BERIGT AAN DEN BESCHAAFDEN STAND.

Het *eerste* Stuk van een ALGEMEEN AANHANGSEL op het WOORDENBOEK van *KUNSTEN* en *WETENSCHAPPEN*, in 8 deelen bewerkt door wijlen den Heer C. NIEUWHUIS, en te *Zutphen* van 1826 — 1829 in het licht verschenen, is door J. F. THIEME te *Nymegen*, uitgegeven en, ten behoeve der Bezitters van genoemd Woordenboek, thans verschenen. Van de 3500 gedrukte Exemplaren der Hoofdwerken zijn nog slechts weinige kompleten bij gezegden Uitgever voorhanden, op fijn druk-medium, à ƒ 45,50 en op zwaar velin papier, à ƒ 60,50.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,
is gedrukt en in de voornaamste Boekwinkels in ons Rijk steeds verkrijgbaar:

Mr. G. DORN SELTMAN. *Handboek der Algemeene Geschiedenis.* Geschiedenis der Oostersche Volken, 1ste deel, 2de druk ƒ 1,60.
Geschiedenis der Grieken. 2de deel, 2de druk . . . . . 2,40.
Geschiedenis der Romeinen. 3de deel, 2de druk . . . . . 3,90.
Geschiedenis der Middel-eeuwen. 4de deel . . . . . 4,80.
Nieuwe Geschiedenis. 5de deel, 1ste stuk . . . . . 4,80.
Handleiding der Algemeene Geschiedenis voor het onderwijs in Gymnasiën. De opgemelde volgende in 2 stuks kompleet. . . . . 2,85.
SCHETS der *Algemeene Geschiedenis van alle die Staten*, door J. BOSSCHA, Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut, Hoogleeraar aan de Militaire Akademie. In één deel compleet . . . 2,40.

Dit werk is in drie Afdeelingen onderscheiden, waarvan de eerste van bl. 4–120 de Oude Geschiedenis bevat: van de schepping des menschdoms (4000 jaren voor Christus) tot aan de vernietiging van het Romeinsche Rijk in het Westen (500 jaren na Christus). De tweede — van bl. 120–182 de Geschiedenis der Middeleeuwen (500–1500 jaren). De derde tot aan onzen tijd.

GRIEKSCHE THEMATA, of *verzameling van Opstellen* tot het aanleeren van de Grieksche taal, naar de bijgevoegde regelen van derzelver Syntaxis. Eerste klasse, 2de druk. Door *denzelven* . . 1,10.
2de en 3de klasse, 2de druk . . 1,40.
4de klasse . . . . . 1,20.

Belangstellenden ingelegenheid om zich te abonneren in de BAARLIJKSCHE LEES-SOCIETEIT à ƒ 1,25 per maand.